

Bruxelles, 26. studenoga 2018.
(OR. en)

14719/18

COHAFA 107
DEVGEN 223
ALIM 14
ONU 101
FAO 51
COAFR 309
MAMA 194
MOG 77
COEST 230
COASI 265
COLAC 100
PROCIV 84
RELEX 1008

ISHOD POSTUPAKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Na datum: 26. studenoga 2018.

Za: Delegacije

Br. preth. dok.: 12817/18

Predmet: Obrazovanje u izvanrednim situacijama i dugotrajnim krizama
– zaključci Vijeća (26. studenoga 2018.)

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća o obrazovanju u izvanrednim situacijama i dugotrajnim krizama, kako ih je Vijeće usvojilo na 3654. sastanku održanome 26. studenoga 2018.

Obrazovanje u izvanrednim situacijama i dugotrajnim krizama

Zaključci Vijeća

1. Vijeće je ozbiljno zabrinuto zbog činjenice da 75 milijuna djece pogođenih izvanrednim situacijama i dugotrajnim krizama nema pristup kvalitetnom obrazovanju, a oko 7,8 milijuna raseljenih mladih odraslih osoba/adolescenata u dobi od 18 do 24 godine trenutačno je izloženo riziku od prekida i napuštanja te loše kvalitete obrazovanja. Vijeće je jednako tako zabrinuto zbog porasta nasilja u obrazovnim institucijama i oko njih. Obrazovanje je ljudsko pravo koje se mora poštovati u svim kontekstima kao ključno sredstvo za pomoć djeci i mladima u ispunjavanju njihova cjelovitog potencijala, za jačanje otpornosti pojedinaca, zajednica i zemalja, za ostvarenje održivog razvoja i osiguravanje mirnih, uključivih i prosperitetnih društava. Zbog sve dugotrajnijih kriza, čitave „izgubljene generacije” izložene su riziku odrastanja bez prilika, sredstava i vještina za izgradnju bolje budućnosti.
2. EU je predan osiguravanju pristupa uključivom cjeloživotnom učenju i sigurnom, ravnopravnom kvalitetnom obrazovanju i osposobljavanju na svim razinama u izvanrednim i kriznim situacijama, u skladu s prethodnim zaključcima Vijeća^[1], Globalnom strategijom EU-a, Europskom konsenzusu o razvoju^[2] i Programu održivog razvoja do 2030. To je ključno za načelo da nitko ne smije biti zapostavljen i postizanje ciljeva Programa za obrazovanje do 2030. Vijeće pozdravlja komunikaciju Komisije o obrazovanju u izvanrednim situacijama i dugotrajnim krizama^[3]. Također pozdravlja znatno povećanje financijskih sredstava Komisije za humanitarnu pomoć za obrazovanje u izvanrednim situacijama te prima na znanje namjeru Komisije da u 2019. za obrazovanje u kriznim situacijama dosegne razinu izdvajanja od 10 % proračuna EU-a za humanitarnu pomoć. Naglašava da mogućnosti financiranja za sektor u dugotrajnim krizama nadilaze humanitarni portfelj koji bi, u skladu sa svojim mandatom, trebao biti usmjeren na osobe u najugroženijem položaju. Time će se olakšati „novi način rada” predviđen na Svjetskom humanitarnom sastanku na vrhu, uključivanjem jakih strana humanitarnog i razvojnog sektora, uključujući višegodišnje financiranje i veću predvidljivost te kontinuitet u vezi s obrazovanjem u izvanrednim situacijama i dugotrajnim krizama. Time bi se trebalo nadopuniti financiranje razvoja koje ispunjava sistemske i dugoročne obrazovne potrebe.

¹ Zaključci od 12. svibnja 2016. o Svjetskom humanitarnom sastanku na vrhu, zaključci od 12. svibnja 2016. o pristupu EU-a prisilnom raseljavanju i razvoju, zaključci od 19. svibnja 2017. o stavljanju u funkciju humanitarno-razvojnih poveznica te zaključci od 12. studenoga 2017. o strateškom pristupu otpornosti u vanjskom djelovanju EU-a.

² Globalna strategija za vanjsku i sigurnosnu politiku Europske unije, lipanj 2016., i Europski konsenzus o razvoju, SL C 210 30.6.2017., str. 1–24.

³ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o obrazovanju u izvanrednim situacijama i dugotrajnim krizama. COM(2018) 304 final od 18.5.2018.

3. Vijeće također pozdravlja sveobuhvatan pristup obrazovanju u izvanrednim situacijama i dugotrajnim krizama, koji uključuje pripravnost, smanjenje rizika od katastrofa, sprečavanje, ublažavanje, brz odgovor, te predanost izgradnji otpornih sustava obrazovanja. U tom je kontekstu potrebno proširiti i dodatno poduprijeti inicijative kojima se omogućuje pružanje boljih i bržih mogućnosti učenja s ciljem pružanja trajnih rješenja, poput fonda „Education Cannot Wait” usmjerenog na obrazovne potrebe djece i mladih u dobi od 3 do 18 godina. Također bi trebalo dodatno poticati inicijative za visoko obrazovanje u izvanrednim situacijama, kao što je mehanizam brzog odgovora za visoko obrazovanje u izvanrednim situacijama usmjeren na dobnu skupinu od 18 do 24 godine.
4. U situacijama u kojima krize prekidaju obrazovanje EU je spreman poduprijeti mehanizme za brzi odgovor i obrazovanje tretirati kao sastavni dio svojeg odgovora na izvanrednu situaciju, u suradnji s relevantnim dionicima te s ciljem osiguravanja, kad god je to izvedivo, predaje djelovanja razvojnim akterima. EU se obvezuje djecu i mlade koji ne pohađaju nastavu, među kojima i one koji su prisilno raseljeni, ponovno uključiti u kvalitetno učenje u roku od nekoliko mjeseci, u skladu s Deklaracijom iz New Yorka o izbjeglicama i migrantima iz 2016.
5. Uviđajući posebne potrebe raseljenih osoba i važnost trajnih rješenja, Vijeće poziva službe Komisije, ESVD i države članice da surađuju s vladama zemalja domaćina i partnerima u cilju integracije izbjeglica u nacionalne obrazovne sustave, uz istodobno ispunjavanje potreba zajednica domaćina te razvijanje i jačanje kapaciteta i postojećih obrazovnih struktura i usluga, uključujući programe certificiranja, akreditacije i priznavanja.
6. Vijeće naglašava da su pojačana koordinacija, dijalog i partnerstvo među dionicima u području obrazovanja potrebni na svim razinama kako bi se zajamčila učinkoviti i komplementarni odgovori. Učinkovitost također zahtijeva dostupna, predvidljiva, transparentna i održiva financijska sredstva za obrazovanje, kao i čvršće dokaze te raščlanjene podatke. Vijeće uviđa da pogođene populacije moraju biti u središtu humanitarnih odgovora te poziva službe Komisije, ESVD i države članice da promiču i olakšavaju uključivo sudjelovanje zajednica u analizi, planiranju, projektiranju, provedbi, praćenju i evaluaciji odgovora u području obrazovanja.
7. Vijeće naglašava važnost uključivanja civilnog društva te humanitarnih i razvojnih dionika, s obzirom na to da organizacije civilnog društva odlikuje bliska suradnja sa stanovništvom i njihov uvid u lokalne zajednice, što se može pretočiti u učinkovit pristup ranjivim skupinama.
8. Vijeće naglašava da je univerzalni pristup besplatnom, uključivom i ravnopravnom kvalitetnom obrazovanju od ključne važnosti za poštovanje prava na obrazovanje za sve. U tom se pogledu pristup modernim tehnologijama i inovacijama mora proširiti kako bi se umanjile prepreke i osigurali kvalitetni ishodi učenja. Privatni sektor može biti važan resurs i izvor inovacija. Njegovo sudjelovanje mora biti regulirano u dovoljnoj mjeri, posebice u nestabilnim kontekstima s oslabljenim državnim strukturama.

9. Vijeće naglašava da je važno usredotočiti se na najviše marginalizirane i ranjive skupine te skupine u nepovoljnom položaju u skladu s pristupom u izvanrednim situacijama koji se temelji na potrebama. S obzirom na nerazmjerne učinke izvanrednih situacija i dugotrajnih kriza na obrazovanju djevojčica i žena, višedimenzionalna rodna perspektiva spolova mora biti dijelom svih obrazovnih mjera, popraćena ciljanim mjerama usmjerenima na rješavanje svih nedostataka i prepreka u danom kontekstu. Također bi trebalo razviti posebna rješenja u vezi sa situacijom osoba s invaliditetom i osoba bez državljanstva, kako bi im se osigurao ravnopravan pristup obrazovanju.
10. Vijeće uviđa važnu ulogu obrazovanja u promicanju mira i osiguravanju zaštite. EU je predvodnik promicanja pristupa kojima se uzimaju u obzir okolnosti sukoba, nenasilnih školskih politika i praksi, poštovanja raznolikosti, tolerancije te aktivnog i odgovornog građanstva. S pomoću integriranih pristupa obrazovanju i zaštiti može se raditi na ispunjavanju fizičkih, psihosocijalnih i emocionalnih potreba djece i mladih te sprječavati i ublažavati rizik od nasilja, uključujući seksualno i rodno uvjetovano nasilje, rani i prisilni brak, povezanost djece s oružanim sukobom te rizik od radikalizacije koja dovodi do nasilnog ekstremizma. Vijeće podsjeća da ometanje pristupa mladima obrazovanju i gospodarskim prilikama ima dramatičan učinak na trajni mir i pomirenje, kao što je potvrđeno u Rezoluciji Vijeća sigurnosti UN-a 2250 o mladima, miru i sigurnosti.
11. Vijeće snažno osuđuje sve oblike napada na škole i sveučilišta; vojnu upotrebu škola; otmice učenika i obrazovnog osoblja; regrutiranje i iskorištavanje djece u oružanom sukobu; seksualno nasilje; te prisutnost mina, neeksplozivnih eksplozivnih sredstava i ostataka rata u školama i u njihovoj blizini. Vijeće poziva službe Komisije, ESVD i države članice da upotrijebe političke i operativne dijaloge te dijaloge o politikama sa sukobljenim stranama kako bi se pozvalo na poštovanje obveza u skladu s međunarodnim pravom. Vijeće poziva sve države članice da podrže inicijative za zaštitu obrazovanja u sukobima, uključujući Deklaraciju o sigurnim školama, i da promiču njezinu provedbu na Trećoj međunarodnoj konferenciji o Deklaraciji o sigurnim školama, koja će se održati 2019. u Španjolskoj.
12. Vijeće naglašava da kvalitetno obrazovanje mora biti osigurano na svim razinama: od ranog djetinjstva do primarnog, sekundarnog i tercijarnog obrazovanja te tehničkog i strukovnog osposobljavanja. Temelj kvalitetnog obrazovanja čine kvalificirani učitelji, odgovarajući nastavni i pomoćni materijali te infrastruktura. Također je ključna uključenost pružatelja skrbi i zajednica. Temeljno obrazovanje preduvjet je za napredak djece tijekom obrazovnog ciklusa. Visoko obrazovanje snažan je pokretač promjena, koji mladima omogućuje da djeluju kao katalizatori za oporavak, obnovu i otpornost svojih zemalja. Obrazovanje te tehničko i strukovno osposobljavanje mora biti povezano sa zahtjevima tržišta rada. Odgovori u kojima je obrazovanje integrirano sa zaštitom, osiguravanjem sredstava za život, vodoopskrbom, sanitarnim i higijenskim uvjetima (WASH), zdravljem i prehranom trebalo bi promicati kako bi se poboljšali ishodi učenja i osiguralo da obrazovanje može djelovati kao ulazna točka za pružanje usluga za druge sektore.
13. Dnevni školski obrok može doprinijeti boljoj prehrani i zdravlju te ujedno povećava pristup obrazovanju pružajući dodatni poticaj za slanje djece u školu. Također može biti koristan za lokalno gospodarstvo jačanjem kapaciteta lokalnih poljoprivrednika za opskrbu hranom za školske obroke. Osiguravanje hranjivih školskih obroka za djecu, kako bi se podržao njihov zdrav rast i razvoj te sposobnost učenja, zahtijeva blisku suradnju s vladama zemalja domaćina te razvojnim i humanitarnim partnerima.

14. Vijeće poziva službe Komisije, ESVD i države članice da provedu taj okvir politika s pomoću kontinuiranog jačanja suradnje, komplementarnosti i suradnje među humanitarnim i razvojnim dionicima i instrumentima, uzimajući u obzir njihove mandate, kako bi se najprimjerenijim sredstvima zadovoljile kratkoročne i dugoročne obrazovne potrebe na svim razinama. Potrebno je više dugoročnih ulaganja u obrazovanje kojima se podupire spremnost i smanjenje rizika i koji su dovoljno fleksibilni da se njima zadovolje promjenjive potrebe i odgovori na nove valove raseljavanja, razumijevajući pri tome da kratkoročno humanitarno financiranje i *ex post* odgovori imaju specifične mandate i ne mogu zamijeniti učinkovite systemske odgovore. Obrazovanje bi trebalo uklopiti u provedbu pristupa usmjerenih na povezanost i otpornost, i u izvanrednim situacijama i u dugotrajnim krizama. U tom bi se pogledu službe Komisije i države članice trebale koordinirati u vezi sa smanjenjem rizika od katastrofa, pripravnosti, procjena, analiza, programiranjem i planiranjem mjera obrazovanja. To bi trebalo uključivati razmjenu utvrđenih činjenica i najboljih praksi te poboljšanje prikupljanja, dostupnosti i transparentnosti podataka.
-